

2 CENTESIMI

Podružica za Muraru iz
čista 4 K za 3 mjeseca.
Izdajnik broj 2 para.

Abbonamento per la
Monarchia e Corose 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 2 cent.

Abbonamento für die
Monarchia e Corose 4
K. einjährig. Einzel-
nummern 2 Heller.

OMNIBUS

2 BELLER

Za svjetle oblake u
Milano odmah plaćati
za svaku red 9 para
Najmanja pretisaka 80 p.

Per un abbonamento d'affari
si paga per ogni parola
2 cent. Per un abbonamento
di 3 mesi 60 centesimi.

Julius Werl im Klauer
Amsterg. Koning 2 h.
Telefon-Nr. 1000

Izdani svaki dan osim nedjelje i svjetka u 11 ura prije ponoć. **Free sent giornale spedito in domenica e festo alle 11 ore.** Erscheint täglich außer an Sonn- und Feiertagen um 11 Uhr Vormittag.

Upravnik i uredništvo: Amministratore e redazione - Administration and Redaction: Tiskara LAGINA i dr., PULA - Via Biglia Nr. 1

VIESTI

Mjestne

Opet o tabli Ugarsko-hrvatskog parobrodarskog društva.

Mi smo u našem listu već jednom pisali o ovoj stvari, no svrheno se opet na predmet. Spomenuto ordo, da je prava stvarna da društvo koje je u svojim kapitulom i upravom i namjesticima u ogromnoj većini hrvatsko, ne prihvaća taj jezik nikako. U većini mjesta po Istri dalo je svoje agencije u ruke najvećih Talijana, kod kojih ako potražiš kartu ili kakvu drugu uputu hrvatski ne dobiješ odgovora. Što je još keš i gore ono uzdržava i table na opravničtvima sa samim talijanskim nadpisima. Dok tuđi Lloyd posvjećuje našem jeziku dužnu pažnju, to je svoje table provodio i nadpisem hrvatskim, dole naše domaće parobrodarsko društvo taj jezik ignorira. Ne pišemo ovo s koje pizme, već mislimo, da imamo pravo zahtijevati barem od naših ljudi, da ne budu gori neprijatelji svom jeziku, od tuđinjaca. Od ravnateljstva Ugarsko-hrvatskog parobrodarskog društva tražimo, da postavi svuda po Istri i hrvatske nadpise na tablama svojih opravničtva. To imamo tim više prava zahtijevati, u koliko u ravnateljstvu istog društva sjede i dva naša poznata redovlja iz Liburnije, koje upozorjeno na ovu neodgovornost. Toj čin sjegurno će društvo i poslovno koristiti. Nadamo se, da nam više neće biti po treba povraćati se na predmet.

Viesti iz Livada.

Pišu nam iz Livada, 17. II. 1909. «Oprtaljko društvo za štenju i znojmo u Livadama» obdržavati će na 28. veljače u 1/2 sata po podne svoju desetu redovitu glavnu skupštinu, na koju se svi članovi najjužnije pozivaju.

— Novopodijeljena podružnica «Družbe sv. Ćirila i Metoda» u Livadama, obdržavati će dne 28. ov. ruj. u 3 sata po p. svoju konstitutivnu skupštinu sa sljedećim dnevnim redom: 1. Otvorni govor! — 2. Izbor odbora podružnice. — 3. Eventualije.

Mole se p. n. gg. članovi i nećlanovi za mnogobrojni posjet.

— Podružnica Sv. Ćirila i Metoda na Sovinjštini obć. Motovan, držala je dne 14. ov. mj. drugu glavnu godišnju skupštinu podružnice, na kojoj bijahu izabrani u odbor sljedeći članovi: Predsjednik: Krt Ivan pok. Antuna — zamjenik: Krt Mate od Ivana — blagajnik: Ćreha Ivan pok. Jakova — zamjenik: Zigante Antun pok. Dinka — tajnik: Jerman Ivan od Jakova — zamjenik: Sirotić Petar od Ivana.

Istoj su skupštini prisustvovali: gosp. pokrajinski zastupnik Sanein Ivan iz Bužeta, Ruđeš, učitelj iz Sovinjaka, I. Nešić iz Livada i čielj tamburaški zbor iz Sovinjaka, koji nas je liepo zabavljao.

Svima, koji se potrudile da nas tom prigodom posjete, bila izrečena ovime najliepsa hvala.

Na skupštini sabralo se nešto od članarine, nešto od darova, ukupno K 29.20, koja je svota poslana na Ravnateljstvo družbe.

Čitaočinje pie.

Sinoć je bilo u dvorani «Narod. Domaćin», kojega je Čitaočina po običaju pri-

redila za svoje članove. Ples je uspio veoma liepo, te su se plesale ce u sjajnim toiletama i pjesnici zabavljali u ugodnom raspoloženju do oko 4 sata. Posvaoćiti osobito častnici odzvali su se u velikom broju.

Seoski svatovi.

Za svatbu u subotu sve je uzduženo. Brzojavno naručeni gajdići već stiglo da sviraju kod svatbe. Svatovi plesati će «Svatovsko kolo». Čujemo da će doći i jedan obćinski izaslanik, koji će oglašiti razne propise i regule.

Ples poštanskih i brzajavnih uslužbenika.

Ples poštanskih i brzajavnih uslužbenika u Poli, bit će u subotu 19. ov. mjes. u 8 i pol sati u dvorani «Hotel Belvedere». Čisti debitak ide u podporu siromahli i nemoćnih članova.

Pokušano samoubojstvo u Kanfanaru.

Pišu nam iz Kanfanara: «Ovdje se je dogodilo dne 16. ov. mj. po podne događaj koji je izazvao veliko uzbuđenje. P. sile 6 sati pokušao se je ustreliti u zahodu ovdješnje posteje neki mladi čovjek opalivši samokres u arec. Oko 6 i pol sati ložak Skvarč nadje ga gdje na ležali i krvari sa samokresom u ruci. Ranjen je nađ arem. U drugoj ruci držao je jednu ceduljicu na kojoj je stajalo: Dolazim iz Beča, ožen sa Antun Kraineder te sam trgovački pomoćnik. Moja majka i sestra stanuju u Krumbachu pri Aspmu. Hitno sam tebi k mgnariti, no pronađen sam nesposoban. Zato velim smrt, nego ovaj dosadni život. Zadejaj pozdrav preljubljenoj majci i sestri.»

Isti je došao u vlakom od 3 i pol sata po podne, te je sjedio u restauraciji do 6 sati gdje je popio pol litre vina i dva kruha, za koje je platio 25 hlij 48 h što ih je imao. Kod njega se je nešto starih listina i stvari te odprstnu svjedocbu trgovačkog gremija u Beču izdana 12. o. mj. Kodjen je 1890. u Gmundo, a na šlečan u Schattwien, u Dolnoj Austriji. Ovdje mu je bila pružena prva pomoć, te je onda poslan u pokrajinsku bolnicu u Pulu.

Kako doznajemo doveden je isti u ovdješnju bolnicu. Zove se Krainer, te je bio izpitani od policajnog kanceliste Vasco. Nalazi se još uvijek u pogibijeli života.

Razne.

Imenovanje zemaljskog kapetana i podkapetana za Istru.

Kako talijanske novine javljaju bit će imenovan zemaljskim kapetanom Dr. L. Rizzi, a podkapetanom Dr. M. Laginja.

Pomorske vijesti.

«Urania» parobrod od 2087 tonelata nagrađen 1896. u Stocktoma, a vlastično brodovlastničkog udruženja «Tomo Kosočić i drugovi» bio je ovo dana prodan Španjolcima.

— Parobrod «Dalmatija» «Lusina» bio je u Korčuli udaren po parobrodu koruļanske plovidbe «Drug» usljed slabog manovriranja i nešto oštećen.

— Parobrod «Dubrovacke plovidbe» «Bojana» pristajajući uz gat u gruzkoj luci udario je u obalu te je oštećio ovu i sebe.

— Svetionik na otoku Delfinu u malom Kvarneru opeta gori.

«Slavenska Jednota».

Usljed nastupa ministarstva Bierwirtha udružio se je «Slavenski Centrum» sa drugim českim zastupnicima, da se postigne čim jeđ i jedinstveniji «posijejonalni» nastup Slavena protiv ministarstva. U tu svrhu izabran je posejni akcijski odbor sa predsjednikom, bivšim ministrom Dr. Pašekom na čelu. Isti je na sjednici 17. ov. mj. zaključio ustanovljenje «Slavenske Jednote», koja broji 125 zastupnika. Ista bira eksekutivni odbor, koji sastoji od predsjednika združenih klubova, te parlamentarnu komisiju u koju izašaju Jugoslavenski klub 2 člana, slovenski klub 2 člana, mladočesi 2 člana, česki agrari 3 člana, česki narodni katolici 2 člana, česki radikalci 2, moravska pučka stranka 1, česka napredna stranka 1, Rusini 1. Ukupno 16 članova. U slučaju da predlog dobije dvie trećine glasova, te se proglašuje pitanje solidarnosti taj je zaključak obvezan za sve stranke i klubove.

Tako imamo onda «Jugoslavenski klub» u kojemu su svi hrvatski, srbski i slovenski napredni zastupnici oim toga Dr. Ploj i Dr. Rybar. Zatim «Narodnu Svezu» koju sačinjava «Jugoslavenski i Slovenski klub» u kojemu su zastupnici sloven. pučke stranke. Zastupnici «Narod. Svezu» skupa sa svojim Rusinima i sa zastupnicima česke narodne katoličke stranke tvore «Slavenski centum», a svi zastupnici hrvatski, srbski, slovenski, česki osim socijalista i Starorusini tvore «Slavensku Jednotu».

PARTE ITALIANA.

NOTIZIE.

ocoli.

Le liste elettorali.

Le liste elettorali per la rappresentanza comunale sono erposte ogni giorno dalle 9 ant alle 12 mer. e nei giorni di lavoro dalle 3 alle 6 pom. nell'ufficio comunale in via del Arena N. 4. I piano. Noi rendiamo attenti tutti gli elettori di esaminare se sono nelle liste loro ed i loro conoscenti. La tutela dei propri diritti è obbligo di tutti, ancor più quando si tratta d'un così importante diritto costituzionale come lo è il diritto d'elezione. Non tardate!

Notizie dell'i. e r. marina da guerra.

I battelli di pattuglia testè pronti C. e D furono messi in servizio, e a tale scopo mandati gli equipaggi e ufficiali a Budapest.

— A Trieste si trovano le navi da guerra «Hippus» e «Büffel» le quali sono andate prendere le barcaccia a vapore costruite nel cantiere S. Marco.

— Il vapore-rimorchiatore dell'i. e r. Marina da guerra «Gigant» fu destinato a battello accompagnatore dei sottomarini.

Arrestati per aver provocato eccessi.

Giovanni Bessich d'anni 19 e Antonio Saina d'anni 20 ambidue da Pola furono arrestati per aver commesso gravi eccessi arrocando anche danai nell'osteria di G. Bradič. Nel mentre i sudetti romperano nel locale bicchieri, lastre ecc. la moglie dell'oste riportò una piccola ferita.

Un falso allarme.

Ieri sera verso le 6 pom. il direttore della fabbrica catrame tel foedi ai vigili comunali che si vedono grandi nuvola di fumo al Monte Grande. I vigili accorsero subito col primo treno e colla pompa a vapore e venuti sotto il Monte Grande e non vedendo nulla ritornarono al deposito.

Condannato per oltraggio al pudore.

Romualdo Bertoldi, di 30 anni fabbro da Pola fu condannato ieri' altro dal locale l. r. giudizio a 5 giorni di carcere per oltraggio al pudore per aver la sera del 13 settembre dopo le 8 molestato Maria Toth che era venuta comprare del vino nell'osteria Valcovich.

Varie.

Giovanni Rajčević

I giornali italiani della provincia e d'Italia sono pieni di entusiasmo per il lottatore Giovanni Rajčević, che a Milano vinse il campionato mondiale. Viene specialmente ammirato per la lotta sostenuta e dopo 52 minuti guadagnata col campione francese Pons. Lo nominano «campione italiano». Nel ricordarlo però che Giovanni Rajčević è nato alla Braza in Dalmazia e che non si professò mai per italiano. Gli Italiani che a Milano non potevano metter in campo nessun lottatore che avrebbe resistito sino all'ultimo per mancanza di campioni si appropriano un lottatore che non è, nè si dichiara esserlo italiano. Quando non hanno un Ziganiewicz o Pons vorrebbero avere il Rajčević.

Mezzi di salvataggio per i sottomarini.

La nostra marina da guerra avrà per ora nei sottomarini costruiti due nel cantiere «Germania» a Kiel, due nell'«Arsenale a Pola e due nel cantiere «Danubius» a Fiume. I primi sono del sistema germanico, i secondi americano e i terzi del sistema olandese. Interesserà sapere i nostri lettori dei mezzi di salvataggio che sono provvisti questi sottomarini. In caso che per qualunque motivo i sottomarini già sott'acqua non potrebbero salire alla superficie essi sono provvisti di una boa con un apparato telefonico, la quale fanno salire a gala e si mettono in contatto colla nave che li accompagna, alla quale possono partecipare i guasti e chiedere soccorsi. Inoltre sono costruiti in modo, che possono essere bene ligati con catene e poi venire sollevati. Oltre a ciò ogni sottomarino è provveduto di una stanza, la quale è del tutto separata, nella quale si fa entrare colui che vuol tentare a nuoto il salvataggio, poi chiusa la comunicazione col battello e aperto l'uscio di sopra salisce a gala. Dopo si chiude la porta e si evacua l'acqua poi entra il secondo e così avanti uno ad uno.

La lotta in Croazia.

Il ban Ruzich ha provato una nuova dissilusione. Egli attendeva lo sfacelo della coalizione ed ha ottenuto che alla lotta sostenuta dalla coalizione si sono uniti anche il partito agrario e il partito socialista-democratico. L'esodo del partito creato del diritto dalla coalizione che credeva fosse inevitabile non è nemmeno avvenuto, anzi la coalizione è oggi più

forte che mai dopo che sono stati allontanati i deputati Zagorac e Harambašić, che credevano con altri mezzi poter meglio riuscire nella lotta. — Il processo per alto tradimento è finalmente indetto per il 3. di marzo. Il barone Rauch fece partecipare ai giornali esteri che non abbisognano mandare dei corrispondenti speciali al processo perchè un sindacato di giornalisti a Zagabria ha provveduto per informazioni esatte, dettagliate e pronte. I giornali opposizionali di Zagabria e ne sono ro quotidiani soltanto, dichiarano di non saper nulla di qualche sindacato. Da ciò si vede che al barone Rauch la presenza di rappresentanti della stampa estera è tutt'altro che aggradevole. Sono annunciati numerosi corrispondenti di giornali esteri così della «Frankfurter Zeitung», «Temps» nonché molti Russi, Cechi, Serbi, anche un giapponese. — Il vescovo serbo ortodosso di Pakrac emanò al clero e fedeli una pastorale la quale è una vera apologia dell'unione dei Serbi e Croati. I delegati al parlamento di Budapest continuano la lotta e nella discussione del contingente delle reclute dichiararono per bocca del dep. Rojc, di non poter votare nessun progetto di legge fino tanto che in Croazia perdura il sistema assolutistico.

Due grandi disgrazie causa l'incendio. A Acapulco negli Stati Uniti prese fuoco un teatro-cinematografo ed essendo l'edificio di legno l'incendio si propagò con tanta rapidità che in tale incontro perirono 192 persone. — A West-Stanley presso Durhan prese fuoco una miniera. Dei minatori che si trovavano nella miniera, circa 130, furono estratti vivi soltanto 32, la maggior parte con gravi ustioni.

Vlastnik i izdavač: Tiskara LAGINJA i DR.
Odgovorni urednik: Jaska Mahulja.

**Mali oglašnik.
Piccolo notiziario.**

Trgovcima i raznim gospodarskim društvima na znanje: U našoj «Narodnoj Tiskari Laginja i drug.» mogu se dobiti razne trgovatke i zapisničke knjige uz jeftinu cijenu. 52a

Pučkim školama i konsumnim društvima preporuča se osobito naša «Narodna Papirnica» za nabavu raznih školskih teka i risanka kao i pločice i ina školske potreboke, te sve knjige i tiskalice potrebne za konsumna društva. Preprodavačima znanat popust. 52a

BUDILICA

19 cm visoka, sa dobrim i svakom položaju izdaju strojem, 2 godišnjim jamstvom (matovom K 2.85, 3 komada K 7.50; sa očišćenjem izdaju K 2.50, 3 komada K 8.50).
Izvanredna stabilna uređaja, izdržljiva i precizna.

O. HEGERA sin
Tiskari br. 41. Urvitila
Veliki ilustrovani cijenik na zahtjev besplatno i bezdaru.

JEFTINO i BRZO.

CEĐULJICE

za
sv. ispovjed i pričest

izrađuju
NARODNA TISKARA
LAGINJA i dr. — PULA
Via Giulia, 1.

JEFTINO i BRZO.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

Predobjava!

Tekom ovoga mjeseca otvoriti će nova moderna velika trgovinu gotovih odjela, svake vrsti rublja, mantela, ovratnika, kravata, kovčega itd. itd. naša poznata tvrdka TRANFIĆ u ulici Giesuđ Garducci broj 55.

Ovo je prva i do danas jedina naša tvrdka u ovom gradu, koja će se baviti trgovinom ove struke, te ju zato našim u gradu i okolici toplo preporučujemo.

Svoj k svome!

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo na dionice u Puntu.

Plovitbeni red

vrijedi od 1. veljače 1909. do opraizva.

Pruga: Rijeka-Punat.

Svakid. dan osim nedjelje	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svakid. dan osim nedjelje
5.45	odl.	✓PUNAT	dol.	4.35
6.00	dol.	Erk	odl.	4.90
6.10	odl.	dol.	4.10
6.55	dol.	Glavotok	odl.	3.25
7.00	odl.	dol.	3.90
7.30	dol.	Malinska	odl.	2.50
7.40	odl.	dol.	2.40
8.25	dol.	Omišalj	odl.	1.55
8.30	odl.	dol.	1.45
9.30	dol.	✓RIJEKA	odl.	12.45

Pruga: Baška-Punat.

Utorak Cetvrt. Subota	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Poned. Srijeda Petak
4.30	odl.	✓Baška	dol.	5.00
5.30	dol.	✓Punat	odl.	4.50

Uvjetno pristajanje u Staroj Bašci.

Pruga: Rijeka-Rab-Nerezine.

Poned. Srijeda Petak	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Utorak Cetvrt. Subota
7.00	odl.	✓RIJEKA	dol.	4.00
7.30	dol.	Opuzica	odl.	3.30
7.40	odl.	dol.	3.90
9.00	dol.	Beli	odl.	2.00
9.10	odl.	dol.	1.90
10.00	dol.	Merag	odl.	1.00
10.10	odl.	dol.	12.50
10.40	dol.	Kik	odl.	12.30
10.50	odl.	dol.	12.10
12.45	dol.	Rab	odl.	10.10
1.15	odl.	dol.	9.50
3.00	dol.	Veli Lošinj	odl.	8.05
3.10	odl.	dol.	7.30
4.00	dol.	✓NEREZINE	odl.	7.00

Uvjetno pristajanje u Sv. Martinu Lošinjkom. Ravnateljstvo si pridržuje pravo — prema okolnostima — promjene plovitbenog reda. Agencija na Rijeci kod L. Pakuljca, Via Andrijaš 25 PUNAT, dne 15. siječnja 1909.

RAVNATELJSTVO.

OLOVKE

u korist družbe sv. Cirila i Metoda dobivaju se u

tiskari Laginja i drug. u Puli
ulica Giulia 1.
uz cijen od 2 do 10 para.

L'Aliment. Capicci stamp.

FAK - Engelher Ammer.
AN von der...
Kupite pretrud...
Družbe sv. Cir. i Met.

HOTEL IMPERIAL.
Danas i dnevno kratko gostovanje proslavljenog glumca
JACQUES PAUL
i njegove izvrstne družine izmedju kojih
FRANKL MOR,
neobična pojava XX. stoljeća.
Birani pristojni program. — Početak 8 sati na večer. — Ulaznina 1 K.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplađuju sadržajnih dijelova jedan ili više po kruna 50.
Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te isto bez ikakvog odbitka.
Vrača na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog odkaza, a iznose od 1000 K ako se nije kod uloženja suglasno ustanovilo veći ili manji rok za odkas, uz odkas od 8 dana.
Zajmове (posude) daje samo zadrušarom, i to na hipoteku i sadržajnice na garanciju.
Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdana zatvoreno.
Družvena pisarna i blagajna nalazi se u viali Carrara vlnetita kude (Narodni Dom) prvi pod desno, gdje dobivaju pobliže informacije.
Ravnateljstvo.

Sapun Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru
je najbolji i najjeftiniji, zato trošite samo taj sapun.
Dužnost je svakog našeg trgovca da drži u svojoj trgovini samo Družbin sapun, a time će bez svoje štete doprinášati probudjenju hrvatske svijesti u Istri.
Naručbe se šalju tvrdki
IVAN LENTIĆ, Milna (Dalmacija).

ULICA GIULIA Br. 1. **SVOJ K SVOMU!** **ULICA GIULIA Br. 1.**

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA LAGINJA I DR.,
Ulica Giulia 1. - PULA - Ulica Giulia 1.

Preporuča se za:
TISKARSKЕ, KNJIGOVEŽNICE I GALANTERISKE RADNJE.
SOLIDNA IZRADBA PEČATA iz GUME.
Imade u zalih
TISKANICE I KNJIGE za P. N. OBČINE CRKVE, ŠKOLE, ODVJETNIKE, POSUJILNICE I KONSUMNA DRUŽTVA, TRGOVAČKE KNJIGE, PISANKE za ŠKOLE kao i sve PISAR-SKE I RISAR-SKE POTREBŠTINE. --

Brza podvorbа. Cijene umjerene.

Prodaja papira na malo i veliko.